

Nr. 270/15.11.2021

Către

CAMERA DEPUTAȚILOR

Domnului Președinte,

Doamnelor și Domnilor Deputați,

Asociația Magistratilor din România (AMR), organizație neguvernamentală, apolitică, națională și profesională a judecătorilor și procurorilor, declarată ca asociație „de utilitate publică” prin HG nr. 530/2008, membră a Asociației Internaționale a Judecătorilor (IAJ-UIM) și a Asociației Europene a Judecătorilor (AEM-EAJ) din anul 1994 – cu sediul în municipiul București, B-dul Regina Elisabeta nr. 53, sector 5, e-mail amr@asociatia-magistratilor.ro, reprezentată prin judecător dr. Andreea Ciucă, președinte,

Uniunea Națională a Judecătorilor din România (UNJR), cu sediul în cu sediul în Oradea, Parcul Traian nr.10, județul Bihor, e-mail office@unjor.ro, membră a Asociației Magistratilor Europeni pentru Democrație și Libertate – MEDEL, reprezentată prin judecător Dana Gîrbovan, președinte,

Asociația Judecătorilor pentru Apărarea Drepturilor Omului (AJADO), organizație neguvernamentală, apolitică și profesională a judecătorilor, cu sediul în municipiul Oradea, str. Bradului, nr.1, e-mail, contact@ajado.ro, reprezentată prin judecător Florica Roman, președinte,

Asociația Procurorilor din România (APR), organizație neguvernamentală, apolitică, națională și profesională a procurorilor, cu sediul în municipiul București, Bd. Libertății nr. 12-14, e-mail apr@mpublic.ro, reprezentată de procuror dr. Elena Iordache, președinte¹,

formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

în legătură cu Propunerea legislativă privind modificarea art. 131 și 132 din Legea nr. 304/2004 (P1-x 381/2021)

Curtea Constituțională a precizat, în Decizia nr. 2/11 ianuarie 2012², că independența judecătorilor, atât din punct de vedere funcțional, în raporturile cu reprezentanții puterii legislative și executive, cât și personal, respectiv al statutului care trebuie să i se acorde

¹ Asociația Procurorilor din România (APR) susține argumente cu privire la dispozițiile din proiectul legii vizând bugetele parchetelor.

² publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 23 februarie 2012

judecătorului prin lege, reprezintă o *garanție destinată înfăptuirii unei justiții independente, imparțiale și egale, în numele legii*³.

Independența instanțelor este stabilită prin art. 126 alin. 1 din Constituția României, potrivit căruia „Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege”⁴. Aceasta înseamnă că, în realizarea actului de justiție, judecătorii nu pot fi influențați de puterea executivă sau legislativă, independența acestora neputând fi pusă în discuție sub niciun aspect.

Potrivit art. 3 alin. 11 din Legea nr. 303/2004, **procurorii sunt independenți în dispunerea soluțiilor**, în condițiile prevăzute de Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară. Art. 64 alin. 2, alin. 5 și art. 67 alin. 2 din Legea nr. 304/2004 conțin prevederi care afirmă, în mod expres, independența procurorilor în soluțiile dispuse, ei putând contesta la Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, în cadrul procedurii de verificare a conduitei judecătorilor și procurorilor, intervenția procurorului ierarhic superior, în orice formă, în efectuarea urmăririi penale sau în adoptarea soluției, respectiv dispunerea, de către procurorul ierarhic superior, a măsurii de trecere a lucrărilor repartizate unui procuror, la un alt procuror.

De asemenea, **procurorul este liber să prezinte în instanță concluziile pe care le consideră întemeiate, potrivit legii**, ținând seama de probele administrate în cauză. Procurorul poate contesta la Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii intervenția procurorului ierarhic superior, pentru influențarea în orice formă a concluziilor.

În art. 73 din Legea nr. 303/2004 se prevede că „Stabilirea drepturilor judecătorilor și procurorilor se face ținându-se seama de **locul și rolul justiției în statul de drept, de răspunderea și complexitatea funcției de judecător și procuror, de interdicțiile și incompatibilitățile prevăzute de lege pentru aceste funcții și urmărește garantarea independenței și imparțialității acestora**”.

Independența justiției este garantată și prin statuarea, în mod expres, în art. 1 alin. 1, alin. 2 din Legea nr. 317/2004, a rolului constituțional al Consiliului Superior al Magistraturii, de garant al independenței justiției, cât și prin accentuarea independenței în sine a Consiliului, consolidată prin prevederea potrivit căreia „(...) se supune în activitatea sa numai legii (...)”. Atribuțiile secțiilor și plenului CSM de apărare a independenței judecătorilor, a independenței procurorilor în dispunerea soluțiilor și a independenței justiției, în ansamblul ei, sunt prevăzute în art. 30 din Legea nr. 317/2004.

Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 1375/2015, prevede, în art. 1 alin. 1, că „**Puterea judecătorească este separată și în echilibru cu celelalte puteri ale statului, având atribuții proprii, ce sunt exercitate prin instanțele judecătorești, în conformitate cu principiile constituționale ale independenței, și inamovibilității judecătorilor, precum și cu celelalte dispoziții legale**”.

Prin Decizia nr. 2/11 ianuarie 2012 – la care am făcut deja referire –, Curtea Constituțională a statuat: „*Întrucât justiția privește persoane, toate garanțiile de ordin constituțional sau infraconstituțional care se referă la înfăptuirea sa servesc, în ultimă instanță, realizării drepturilor și libertăților acestora. (...) Curtea constată că independența*

³ a se vedea pct. IV alin. 3 din considerentele Curții Constituționale expuse în Decizia nr. 2/2012

⁴ Dispoziția constituțională se regăsește și în art. 1 alin. 1 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

judecătorilor – indiferent de aspectele sub care aceasta poate fi abordată – nu este reglementată ca un scop în sine și, cu atât mai puțin, un privilegiu al acestora, ci, slujind înfăptuirii justiției, reprezintă o garanție oferită cetățenilor. Aceștia trebuie să aibă certitudinea că magistrații sunt independenți de reprezentanții puterii legislative și executive și că, indiferent de statutul lor special, se supun legii, inclusiv normelor care consacră răspunderea disciplinară, pentru a-și exercita puterile conferite cu responsabilitate”⁵.

Așadar, orice atingere principiului independenței justiției, „indiferent de aspectele sub care aceasta poate fi abordată”, are consecințe negative asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, dat fiind că **independența justiției constituie o garanție consacrată pentru un proces echitabil.**

Independența justiției este o **valoare fundamentală a statului de drept**, nefiind un privilegiu al magistratului, ci un drept al cetățenilor de a beneficia de garanțiile unui stat în care nimeni nu este mai presus de lege.

Independența justiției constituie o condiție prealabilă apărării statului de drept și garantării fundamentale a unui proces echitabil, putând fi compromisă de diferiți factori care riscă să aibă un impact negativ asupra administrării justiției, de exemplu, **lipsa resurselor financiare**, problemele privind pregătirea inițială și continuă a judecătorilor, **elemente nesatisfăcătoare legate de organizarea sistemului judiciar** sau chiar răspunderea civilă și penală eventuală a judecătorilor, astfel cum a reafirmat Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni în Avizul nr. 17 (2014)⁶.

În același sens, al obligației de respectarea a independenței justiției, a se vedea Avizul CCJE nr. 1(2001) – referitor la standardele privind independența puterii judecătorești și inamovibilitatea judecătorilor.

Numai o putere judecătorească independentă poate pune efectiv în aplicare drepturile tuturor membrilor societății, **independența fiind, astfel, o cerință fundamentală care permite judecătorilor să apere democrația și drepturile omului**⁷. În Avizul Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni nr. 18 (2015) s-a arătat că, deși se acceptă faptul că, sub rezerva prevederilor constituționale, *deciziile de finanțare a sistemului judiciar și de remunerare a judecătorilor trebuie să fie, în cele din urmă, de competența legislativului, de fiecare dată însă trebuie respectate standardele europene*⁸.

Potrivit Principiilor fundamentale privind independența puterii judecătorești⁹, independența puterii judecătorești trebuie garantată de către stat și consacrată prin Constituție sau prin legile țării. Este de datoria tuturor guvernelor și a celorlalte instituții de a respecta independența corpului de judecători, **fiind de datoria fiecărui stat membru să asigure resursele adecvate pentru a permite corpului de judecători să își îndeplinească atribuțiile în mod corespunzător.**

⁵ a se vedea pct. IV alin. 4 și alin. 6 din considerentele Curții Constituționale

⁶ Avizul nr. 17 (2014) asupra evaluării activității judecătorilor, calității justiției și respectării independenței sistemului judiciar, pct. 5

⁷ Avizul nr. 18 (2015) - „Poziția puterii judecătorești și relația ei cu celelalte puteri ale statului în democrația modernă”, pct. 10.

⁸ *idem*, pct. 51

⁹ act adoptat la al 7-lea Congres al Națiunilor Unite (26 august - 6 septembrie 1985) și aprobat prin rezoluțiile Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite 40/32 din 29 noiembrie 1985 și 40/146 din 13 decembrie 1985, pct. 1, 7

În conformitate cu art. 2.4. din Statutul Universal al Judecătorilor¹⁰, puterea judecătorească trebuie să aibă posibilitatea de a lua parte sau de a-și spune opinia cu privire la deciziile ce se iau referitor la bugetul sistemului de justiție, la resursele materiale și umane alocate instanțelor de judecată.

Potrivit Avizului nr. 685/2012 al Comisiei de la Veneția, *„respectul pentru Constituție nu poate fi limitat la executarea literală a dispozițiilor sale operaționale. Constituția prin însăși natura sa, în plus față de garantarea drepturilor omului, oferă un cadru pentru instituțiile statului, stabilește atribuțiile și obligațiile acestora. Scopul acestor dispoziții este de a permite buna funcționare a instituțiilor, în baza cooperării loiale dintre acestea. Șeful statului, Parlamentul, Guvernul, sistemul judiciar, toate servesc scopului comun de a promova interesele țării ca un întreg, nu interesele înguste ale unei singure instituții sau ale unui partid politic care a desemnat titularului funcției. Chiar dacă o instituție este într-o situație de putere, atunci când este în măsură să influențeze alte instituții ale statului, trebuie să facă acest lucru având în vedere interesul statului ca un întreg, inclusiv, ca o consecință, interesele celorlalte instituții și cele ale minorității parlamentare”¹¹.*

Curtea Constituțională a afirmat principiul loialității constituționale, subliniind importanța colaborării dintre puteri, pentru buna funcționare a statului de drept, acestea trebuind să se manifeste în spiritul normelor de loialitate constituțională, comportamentul loial constituind o garanție a principiului separației și echilibrului puterilor în stat¹².

Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) a subliniat următoarele: *„(...) finanțarea instanțelor se află în strânsă legătură cu independența judecătorilor, prin aceea că determină condițiile în care instanțele își îndeplinesc atribuțiile. Mai mult, există o legătură evidentă între, pe de o parte, finanțarea și administrarea instanțelor și, pe de altă parte, principiile Convenției europene privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului, accesul la justiție și dreptul la un proces echitabil, care nu sunt garantate corespunzător dacă o cauză nu poate fi soluționată într-un termen rezonabil, de către o instanță care dispune de fondurile și resursele adecvate pentru a putea opera eficient. Toate principiile și standardele generale ale Consiliului Europei referitoare la finanțarea și administrarea instanțelor pun în sarcina statelor asigurarea resurselor care să corespundă necesităților diferitelor sisteme judiciare. CCJE este de acord că, chiar dacă finanțarea instanțelor face parte din bugetul de stat susținut în fața parlamentului de către ministerul de finanțe, aceasta nu trebuie să fie supusă fluctuațiilor politice. Chiar dacă stabilirea nivelului de finanțare a instanțelor pe care o țară și-l poate permite constituie o decizie politică, trebuie să se aibă grijă întotdeauna ca nici puterea executivă și nici cea legislativă să nu poată exercita presiuni asupra autorității judecătorești în momentul stabilirii bugetului. Deciziile privind alocarea fondurilor pentru instanțe trebuie să se ia cu respectarea strictă a independenței judecătorești”¹³.*

¹⁰ adoptat de Consiliul Central în luna noiembrie 1999, în Taiwan, actualizat în luna noiembrie 2017, în cadrul Reuniunii anuale din Chile

¹¹ Avizul nr. 685/2012, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 93-a Sesiune Plenară (Veneția, 14-15 decembrie 2012), pct. 87, www.ccr.ro/uploads/aviz_ro.pdf

¹² Decizia nr. 924 din 1 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 787 din 22 noiembrie 2012, Decizia nr. Decizia nr. 1.431 din 3 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 12 noiembrie 2010, apud. I. Cochintu, *Constituționalizarea principiului loialității constituționale*, www.ccr.ro/uploads/cochintu.pdf

¹³ Avizul nr. 2 (2001) privind finanțarea și administrarea instanțelor cu referire la eficiența sistemului judiciar și la articolul 6 al Convenției europene privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului, pct. 2-5

(...) Administrarea bugetului alocat instanțelor constituie o responsabilitate din ce în ce mai mare, care necesită atenție sporită. Dezbaterile CCJE au scos la iveală faptul că există o mare diferență între, pe de o parte, sistemele în care administrarea este preluată de către autoritatea judecătorească sau de autorități ori persoane direct răspunzătoare în fața acesteia, sau de o autoritate independentă, cu sprijin administrativ direct răspunzător acesteia și, pe de altă parte, sistemele în care administrarea instanțelor este în întregime în sarcina unui departament sau serviciu guvernamental. Prima modalitate a fost adoptată de unele dintre noile democrații, pentru avantajele sale în ceea ce privește asigurarea independenței judecătorești și a capacității autorității judecătorești de a-și exercita atribuțiile¹⁴.

Referitor la „Independența obiectivă a sistemului judiciar: finanțarea sistemului judiciar”, ca indicator pentru „Independența obiectivă a sistemului judiciar ca întreg”, Rețeaua Europeană a Consiliilor Judiciare a stabilit că: *Finanțarea sistemului judiciar reprezintă un aspect vulnerabil în relațiile dintre puterile statului. Există două aspecte care trebuie vizate de indicatori. Primul aspect se referă la procedurile instituționale: gradul în care sistemul judiciar este implicat în stabilirea bugetelor, modalitățile în care bugetele sunt construite și gradul de libertate al sistemului judiciar în alocarea bugetelor, după ce acestea au fost stabilite. Al doilea aspect este și mai important: procentul în care bugetele rezultate în urma procedurii de bugetare sunt suficiente pentru ca sistemul judiciar să își îndeplinească responsabilitățile¹⁵.*

Organizațiile noastre profesionale, în acord cu principiul independenței justiției, au întreprins o serie de demersuri, în mod repetat și inclusiv public, privind necesitatea preluării bugetului instanțelor de judecată, de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

Ca urmare a acțiunilor noastre îndreptățite, prin art. 136 din Legea nr. 304/2004, astfel cum a fost republicată în anul 2005¹⁶, s-a prevăzut că, începând cu data de 1 ianuarie 2008, atribuțiile Ministerului Justiției referitoare la gestionarea bugetului curților de apel, al tribunalelor, al tribunalelor specializate și al judecătorilor vor fi preluate de Înalta Curte de Casație și Justiție.

Ulterior, prin OUG nr. 100/2007, art. 136 a fost modificat, în sensul prorogării termenului, de la 1 ianuarie 2008, la 1 ianuarie 2009¹⁷.

Precizăm că solicitarea transferării bugetului instanțelor de la Ministerul Justiției a format unul dintre punctele de discuție pe care le-am deschis cu ocazia întâlnirii organizate de Consiliul Superior al Magistraturii cu asociațiile profesionale, în data de 18 ianuarie 2017, la sediul CSM. Astfel cum s-a menționat în „Comunicatul de presă privind întâlnirea membrilor CSM cu reprezentanții asociațiilor profesionale ale magistraților din România”, publicat în data de 19 ianuarie 2017, pe site-ul Consiliului Superior al Magistraturii¹⁸, printre principalele teme de dezbateri s-a aflat *asigurarea independenței reale a sistemului judiciar din perspectiva independenței financiare, prin intensificarea demersurilor pentru preluarea*

¹⁴ *idem*, pct. 12

¹⁵ Independența și responsabilitatea sistemului judiciar, Raport ENCJ, 2013-2014, p. 19, <https://www.csm1909.ro/303/Afaceri-europene>

¹⁶ Legea nr. 304/2004 a fost republicată în Monitorul Oficial nr. 827 din 13 septembrie 2005

¹⁷ Art. V din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 100/2007 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției, aprobată prin Legea nr. 97/2008, publicată în Monitorul Oficial nr. 294 din 15 aprilie 2008

¹⁸ http://old.csm1909.ro/csm/linkuri/19_01_2017_85986_ro.htm

bugetului instanțelor de către Înalta Curte de Casație și Justiție sau de către Consiliul Superior al Magistraturii, de la Ministerul Justiției.

Precizăm și faptul că în Memorandumul privind Justiția, document programatic lansat de Asociația Magistratilor și România (AMR) și Uniunea Națională a Judecătorilor din România (UNJR) în luna august 2016 și votat de peste 80% din instanțe, în adunări generale, **una dintre problemele care a determinat luarea de poziție din partea celor două asociații profesionale, a constituit-o păstrarea instanțelor sub autoritatea financiară a Ministerului Justiției, instituție cu evidentă conotație politică**. La punctele 8, 9 din Memorandum s-a solicitat, în mod clar, „*asigurarea unei finanțări corespunzătoare bunei funcționări a justiției ca serviciu public*”, precum și „*preluarea efectivă a atribuțiilor referitoare la gestionarea bugetelor instanțelor de către ÎCCJ, așa cum prevede legea*”.

În mod cu regretabil, în pofida demersurilor asociațiilor noastre profesionale și solicitărilor ferme venite din interiorul sistemului judiciar, art. 136 din Legea nr. 304/2004 nu a fost pus în aplicare, așa încât la data la care au început dezbaterile asupra modificărilor Legilor Justiției, în Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului, respectiv noiembrie 2017, bugetul instanțelor se afla tot în administrarea Ministerului Justiției.

Constituția prevede ca justiția se îndeplinește prin Înalta Curte de Casație și Justiție și celelalte instanțe, toate acestea împreună compunând puterea judecătorească, putere distinctă în stat. Cu toate acestea, doar Înalta Curte de Casație și Justiție este ordonator distinct de credite, în timp ce bugetele celorlalte instanțe țin de Ministerul Justiției, care este parte a puterii executive.

Această situație total anormală a determinat Statul Român ca, la negocierile privind închiderea capitolului 24 de negociere cu Uniunea Europeană, să își asume obligația ca managementul fondurilor justiției să nu mai fie gestionat de Ministerul Justiției, ci de Înalta Curte de Casație și Justiție. Însă, așa cum am arătat, art. 136 din Legea nr. 304/2004 nu a fost pus în aplicare.

Prin adresa nr. 69/2017, trimisă Comisiei speciale, Asociația Magistratilor din România (AMR) s-a opus abrogării art. 136 din Legea nr. 304/2004, poziția Uniunii Naționale a Judecătorilor din România (UNJR) fiind aceeași.

În adresă s-a menționat că **abrogarea art. 136 este prejudiciantă pentru sistem, cu atât mai mult cu cât situația bugetului instanțelor a fost dezbătută atât în cadrul acestora, cât și în întâlnirile cu CSM, propunându-se modificarea articolului prin preluarea bugetului instanțelor de către CSM. În acest sens, judecătorii au arătat, în repetate rânduri, că asigurarea infrastructurii instanțelor, a condițiilor materiale necesare desfășurării actului de justiție, inclusiv informatizarea instanțelor, nu trebuie să fie dependentă de voința unui membru al executivului, sens în care au propus, în mod concret, preluarea bugetului de către Consiliul Superior al Magistraturii, cu constituirea unui departament de specialitate, în acest scop.**

În următoarele două forme ale proiectului de modificare a Legii nr. 304/2004 abrogarea art. 136 nu a mai apărut, iar cu ocazia dezbaterilor din Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului, AMR și UNJR au susținut necesitatea menținerii dispoziției art. 136 și au făcut eforturi în acest sens, prezentând argumente ținând de independența justiției – chiar dacă a trecut o perioadă lungă de timp în care textul de lege nu a fost pus în

aplicare, pentru că abrogarea acestuia însemna pierderea șansei instanțelor de a beneficia de administrarea bugetului din interiorul sistemului, și nu prin voința puterii executive.

Organizațiile noastre profesionale au reușit să obțină modificarea textului art. 136, în sensul ca bugetul să fie preluat de Înalta Curte de Casație și Justiție începând cu data de 1 ianuarie 2018.

În consecință, potrivit raportului transmis de Comisia specială comună după ședința din 5 decembrie 2017, abrogarea art. 136 din Legea nr. 304/2004 nu mai apărea.

Cu toate acestea, în raportul final al comisiei, din 12 decembrie 2017¹⁹, a fost introdusă abrogarea art. 136 (pct. 176 din raport). De menționat că articolul fusese deja abrogat, prin art. 28 din OUG nr. 90/2017²⁰, la o zi după ce Comisia specială comună a votat, în 5 decembrie 2017, pentru menținerea și modificarea acestuia (în sensul prevederii datei de 1 ianuarie 2018 pentru preluarea bugetului).

Față de această inexplicabilă incoerență a legiuitorului, precum și față de lăsarea administrării bugetului instanțelor unui ordonator principal de credite – ministrul justiției – care este reprezentantul puterii executive, punctul nostru de vedere, consecvent cu susținerile mai înainte evocate, este în sensul necesității de gestionare a bugetului instanțelor de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

Concluzia este susținută și prin prisma faptului că instanța supremă oferă premisele unei bune administrări a acestui buget, în acord cu necesitățile instanțelor, privite în mod obiectiv, precum și cu necesitatea efectuării unor demersuri concrete, repetate pentru ca resursele umane și materiale ale instanțelor să fie îmbunătățite, astfel încât să asigure baza pentru un act de justiție de calitate, iar drepturile legale materiale ale judecătorilor, personalului auxiliar de specialitate, personalului conex și personalului contractual să fie respectate.

Așa cum s-a reținut în Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 178/21 octombrie 2021²¹, prin care s-a avizat favorabil, cu observații²², propunerea legislativă de modificare a dispozițiilor art. 131, 132 din Legea nr. 304/2004, „*independența financiară este parte esențială a conceptului constituțional de independență a justiției, aceasta neputând fi lăsată la latitudinea unei puteri separate, respectiv puterea executivă, principiu consacrat prin jurisprudența Curții Constituționale și prin documente de relevanță internațională*”.

¹⁹ Raportul de admitere nr. 4c-32/407/12.12.2017, cu amendamente admise și amendamente respinse, asupra Propunerii legislative pentru modificarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară (plx 417/2017)

²⁰ Ordonanța de urgență nr. 90/2017 din 6 decembrie 2017 privind unele măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, publicată în Monitorul Oficial nr. 973 din 7 decembrie 2017

²¹ http://old.csm1909.ro/csm/linkuri/29_10_2021_103323_ro.pdf

²² Observațiile vizează, în esență: dimensionarea corespunzătoare a schemei de personal a instanței supreme, cu referire la departamentul economico-financiar și administrativ, precum și crearea unei direcții de contencios, pentru susținerea corespunzătoare a activităților suplimentare ținând de gestionarea bugetului instanțelor; lipsa normelor de tranziție – cu referire la situația bugetului instanțelor după intrarea în vigoare a modificărilor la Legea nr. 304/2004 (în 3 zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României) și până la adoptarea normelor tranzitorii, de către Guvern, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a modificărilor; lipsa măsurilor legislative pentru soluționarea conflictului între acte normative de categorii diferite, cu respectarea principiului ierarhiei actelor normative; situația bugetului instanțelor militare care, de asemenea, trebuie gestionat de instanța supremă; corelarea reglementărilor în vigoare cu soluția normativă cuprinsă în propunerea legislativă, dat fiind că există o serie de dispoziții legale care se referă la calitatea ministrului justiției de ordonator principal de credite.

Păstrarea bugetului instanțelor sub autoritatea financiară a Ministerului Justiției afectează grav independența judecătorilor, fapt condamnat constant de judecători, din 2009 pana în prezent. Situația este cu atât mai gravă cu cât, prin raportare la autoritățile publice din sistemul judiciar, instanțele (toate curțile de apel, tribunalele, judecătoriile) sunt singurele subordonate financiar Ministerului Justiției, în condițiile în care președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție este ordonator principal pentru instanța supremă, procurorul general al României este ordonator principal de credite pentru parchete, procurorul-șef DNA este ordonator principal de credite pentru aceste unități de parchet, președintele Consiliului Superior al Magistraturii este ordonator principal de credite pentru CSM, inspectorul-șef este ordonator principal pentru Inspekția Judiciară.

Prin Decizia nr. 901/17 iunie 2009²³, Curtea Constituțională a avertizat că un conflict juridic de natură constituțională se poate naște în condițiile în care, în lipsa unui dialog efectiv între autoritățile statului, se ajunge ca, în timp, prevederile art. 136 din Legea nr. 304/2004 referitoare la preluarea gestionării bugetului curților de apel, al tribunalelor, al tribunalelor specializate și al judecătoriilor de către Înalta Curte de Casație și Justiție să fie lipsite de eficiență.

În privința bugetelor parchetelor, acestea, astfel cum apare și în proiect, vor continua să fie gestionate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, probleme similare ținând de insuficiența resurselor materiale și umane existând și la nivelul parchetelor.

Cu considerație,

jud.dr. Andreea Ciucă, jud. Dana Gîrbovan, jud. Florica Roman, proc.dr. Elena Iordache
AMR, UNJR, AJADO, APR,

²³ publicată în Monitorul Oficial nr. 503 din 21 iulie 2009